

Piet Stockmans

“Van mijn Sonja zijn vijftig miljoen stuks gemaakt”

“Na mijn studies beeldhouwen en keramiek ben ik in een porseleinfabriek in Maastricht gaan werken. Ik vond dat ik nog niet genoeg wist en kon. Mijn collega’s snapten het niet. *Wat wil je daar gaan doen? Met zo’n oud materiaal?* Maar ik dacht: *wat kan dat materiaal eraan doen dat er nooit iemand iets nieuws mee heeft gemaakt?* Dat openbreken, is mijn missie geworden. Ik voelde mij geen keramist. Eerder een beeldend kunstenaar. Vooral een creatieveling.”

“Voor die fabriek heb ik in 1967 een kopje bedacht. Een koffiekopje dat stapelbaar was, voor de krappere Nederlandse woningen. Astrid. Toen een concurrent ophield met servies te maken, kwam er een grote markt vrij in de hotelbranche. Daarvoor heb ik toen datzelfde kopje in een iets dikkere versie gemaakt: *Sonja*. Het is het betere horecakopje in Nederland geworden. Er zijn er vijftig miljoen van gemaakt. Vijfenzestig procent van de Nederlanders drinkt eruit. Omdat het net iets kleiner is, hebben zelfs buitenlandse bedrijven kleinere kopjes gemaakt, om die ook op te kunnen stapelen.”

“Vanaf dag één heb ik in die fabriek ook objecten voor mezelf gemaakt. Serviesgoed waar ik van alles mee uithaalde. Ik moest vlug zijn, anders gooiden mijn collega’s het weg, denkend: *wat voor misbaksels komen er nu uit de oven?* Ik zie mezelf als iemand die schaatst, van industriële vormgeving over het ambachtelijke werk naar het vrije werk als kunstenaar en terug. Dat is zeer be-

vruchtend. Je neemt altijd een beetje ijs mee van het ene naar het andere. Van de schotten tussen die disciplines heb ik mij nooit iets aangetrokken. Ik ben in wezen ook nooit verliefd geweest op porselein. Het is zelfs zo erg dat ik, als ik denk aan porselein, de knop even moet omdraaien: *och ja, ik werk met porselein.*”

“Mijn eigen stijl? Voor mij komt dat toch neer op blijven vechten. Ik zie er veel die, als ze iets gevonden hebben, dat als een soort label gebruiken en er een leven lang op voortborduren. Ik kan me

niet voorstellen dat je werk niet verandert, over de jaren heen. Want het gaat toch over de emotie waar je mee bezig bent, niet over het patent dat je hebt uitgevonden. Van in het begin heb ik mijn werk als onderzoek gezien. En de ene keer ziet het er stuntelig uit, de andere keer heeft het iets esthetisch. Zo is porselein niks meer waard, als je er een stukje afbreekt. Wel: ik heb series hele dunne schaaltes gemaakt, waar ik een stukje van afbrak. Daarmee wilde ik aantonen dat mijn werk zijn waarde behield.”

“Keramiek, dat zijn kleine dingen, zegt iedereen altijd. Daarom heb ik begin jaren tachtig werken gemaakt van een paar honderd vierkante meter. Grote vloerinstallaties met tienduizenden kopjes. Ik vulde een hele museumzaal met één werk. Ben ik altijd zo rebels geweest? Ik blijf een achtenzestiger. Ik kleed me dan wel met een strikje, maar dat is louter om overal binnen te mogen.

(lacht) Ik ben altijd dwars geweest. Om een tunnelvisie te ontlopen, een open blik op de wereld te behouden. Ik ben ook altijd overal opgevlogen, ik ben heel gulzig geweest.”

“Je hele leven werk je ernaartoe om zo veel mogelijk jezelf te zijn in je werk. Want het enige wat we hebben, is dat we allemaal verschillend zijn. Als je dat in je werk kan leggen? Dan zal het wel authentiek zijn wat je doet. Maar daar heb je wel je hele leven voor nodig.”

Wie is ...

Piet Stockmans (81) uit Genk begon zijn carrière als industrieel ontwerper bij porseleinfabriek Mosa in Maastricht, waar hij de wereldberoemde kopjes Astrid en Sonja maakte. In 1998 kreeg hij de

Henry Van de Velde-prijs voor zijn oeuvre als keramist. Hij ontwierp servies voor tal van sterrenchefs en werkt ook als beeldend kunstenaar. Zijn werk zit wereldwijd in de collecties van grote musea.